

L'ALTERNATIU

Equinocci de tardor 1992

preu d'ajut 100 ptes.

CIMERA DE
LA TERRA 1992

11 DE
SETEMBRE

SUMARI

Presentació	1
La Cimera de la Terra (La Conferència de les NNUU sobre medi ambient i desenvolupament)	3
Declaració de Rio de Janeiro de les ONG'S	6
Cap a la Independència Ecològica de Catalunya	8

Conferència de Pobles Indígenes i Tribals dels Boscos Tropicals	10
El futur de l'ecologime a Catalunya: La visió d'Alternativa Verda	14
Trobada Verda Planetària (Intervenció d'Alternativa Verda)	15

ALTERNATIVA VERDA

ALTERNATIVA VERDA - Moviment Ecologista de Catalunya
Centre de Documentació i de Dades

Adreça Postal (Postal Address):

Apartat de Correus 10017 (P.O.Box 10017)
08080 Barcelona, El Barcelonès, CATALUNYA

Visites (Visitors):

Passatge Madoz 6 2n 2a
08002 Barcelona, El Barcelonès,
CATALUNYA

telefon:

93-4122124 / 34-3-41 22124 (international)

telex:

93-4124710 / 34-3-4124710 (international)

e-mail:

GreenNet: ecosavcatalo@gn

Adreces Postals de les organitzacions locals: (Postal Addresses of local organisations)

* Alt Llobregat:

Sobrieroca 9 2n

Tf. 93-8726352 08240 Manresa, El Bages

* Baix Llobregat:

Sant Joan 8 1r

Tf. 93-6374004 08640 Viladecans, El Baix Llobregat.

* Barcelonina:

Apartat de Correus 10017

Tf. 93-4122124 08080 Barcelona, El Barcelonès

* Nord-Est:

Apartat de Correus 37

Tf. 972-772011 17130 L'Escal, L'Alt Empordà

* Osona:

Carretera de Balenyà, 16, 3r. 1a

Tf. 93-86060604 08552 Taradell, Osona

* Terres de Ponent:

Apartat de Correus 744

Tf. 973-126120 25080 Lleida, El Segrià

* Comarques Meridionals:

Avda. Puig i Ferrater 10

Tf. 977-844010 43470 La Selva del Camp, El Baix Camp

Sr. Carter

SI US PLAU, ARSENYALEU AMB UNA X LA CAUSA DE LA DEVOLUCIÓ	
DESCONEGUT	
REFUSAT	
ABSENT	
ADREÇA INCORRECTA	
SE NANÀ SENSE DEIXAR ADREÇA	
ALTRES	

Per a la nostra terra i els éssers que hi vivim la **Conferència de les Nacions Unides pel Medi Ambient i el Desenvolupament - CNUMAD**, també anomenada **Cimera de la Terra**, serà un esdeveniment cabdal, perquè amb tota probabilitat marcarà l'inici del assoliment, per part d'amplis sectors de la societat catalana, d'un consens de que calen canvis importants i profunds, tant a nivell de les institucions com a nivell de la societat civil mateixa, si volem que el nostre país i la nostra cultura recuperin la salut ecològica i social perdudes al llarg dels darrers anys de sobre desenvolupament malaltís.

Canvis que només poden néixer i créixer quan la societat civil n'és conscient de la seva necessitat i quan els líders polítics fan planer el camí del canvi.

S'ha parlat des d'alguns sectors de la societat catalana de fracàs de la Cimera de Rio. Més que fracàs de la Cimera mateixa, s'hauria de parlar d'èxit relatiu.

Que per primera vegada en la història de la humanitat s'hagin reunit 172 delegacions de governs estatals per tractar monogràficament la temàtica de la degradació ecològica i social del planeta és una mostra ben palesa del que pot assolir la societat civil quan exerceix amb tota la seva natural diversitat els mecanismes adients de pressió.

Que la gran majoria de les delegacions governamentals (concretament 153) s'hagin vist forçades, davant l'opinió pública del món i dels seus propis països, a signar els acords de la CNUMAD n'és una altra mostra.

Si bé és cert que la Cimera de la Terra pot ser considerada com un èxit del moviment ecologista, també és cert que és un èxit parcial, ja que no hem estat capaços d'exercir la suficient pressió perquè els governs adoptessin uns acords que fossin realment quelcom més que "bones intencions".

Catalunya no va tenir (o no va exercir amb prou fermesa) el dret a participar en la Cimera oficial. Per una banda, el sistema de les Nacions Unides està basat en els estats-nació i Catalunya no en té. Per l'altra banda, la sensibilitat del govern espanyol en aquestes qüestions ja sabem quina és: no va voler o va ser incapaç d'encabir en la delegació oficial espanyola representants de totes les nacions i comunitats autònomes que avui configuren l'anomenat estat espanyol.

A despit d'això, una bona delegació de persones catalanes foren presents a la Cimera de la Terra, sobretot participant en el **Fòrum Global '92** i en tant que membres d'Organitzacions No Governamentals - ONG's.

En aquest Alternatiu trobareu un reportatge

sobre la CNUMAD, elaborat per en Josep Puig, que hi va ser present. També es reproduïx, per primera vegada en català, la **Declaració de Rio de Janeiro de les ONG's**. A més a més es publica la **intervenció de la delegació d'AV a la Trobada Verda Planetària**, que va reunir partits verds d'arreu del planeta a Rio de Janeiro, els dies anteriors a la CNUMAD.

Tot el procés de la CNUMAD i les perspectives que ofereix d'ara endavant, juntament amb una colla de fets que estan esdevenint a casa nostra, fa que puguem mirar el futur amb un cert optimisme.

Per una banda, la vitalitat manifesta de les ONG's d'arreu del planeta, manifestada al llarg del procés que ha menat a Rio i en el transcurs de la mateixa Cimera de la Terra.

Per una altra banda la reorganització dels grups de defensa i estudi de la natura, amb el reforçament de la Lliga per a la Defensa del Patrimoni Natural -DEPANA- (procés amb el qual ens sentim solidaris i al qual desitgem sort, llarga vida i èxit) i el compromís del Conseller de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya, davant els representants de les ONG's catalanes a Rio de Janeiro, de potenciar el seguiment a Catalunya dels acords de Rio i de facilitar la difusió en el si de la societat catalana de les temàtiques abordades a la Cimera de la Terra (tant els acords governamentals com els tractats entre ONG's).

La pressió des de les organitzacions de la societat civil i el diàleg amb les institucions són dos elements clau per a trencar la dinàmica d'autocomplaença i de viure d'esquena a la greu problemàtica ecològica i social del planeta, dinàmica que el sistema dominant ha generat en el si de la societat catalana al llarg dels darrers anys.

És també cert que un factor que podria influir de forma important en l'assoliment dels canvis necessaris, és el de la política institucional. La manca d'alguns diputats verds al Parlament i de molts de regidors verds als ajuntaments fa que des d'AV es faci, una vegada més, una crida a la responsabilitat de totes les persones que, d'una o altra forma, han contribuït a fer que la situació de l'ecologisme polític a Catalunya sigui la que és i perquè d'una vegada per sempre s'emprengui el camí de fer néixer a Catalunya un partit verd que pugui afrontar els reptes que tenim, superant el divisionisme dels darrers anys.

En aquest sentit trobareu publicat en aquest Alternatiu el document **El Futur de l'Ecologisme: la visió d'Alternativa Verda**, presentat a la trobada que la passada tardor va convocar l'Assemblea Ecologista de Catalunya.

Aquest Alternatiu, corresponent a l'equinocci

de tardor, restaria incomplet si no ens posicionéssim entorn dos esdeveniments importants: l'11 de setembre i el 12 d'octubre.

Com a contribució al debat entre ecologisme i independentisme es publica aquí un document titulat **Cap a la independència ecològica**. En ell se sintetitzen alguns els punts sobre els que s'hauria de donar el diàleg entre el moviment ecologista i aquells sectors de la societat catalana que creuen en la independència de Catalunya.

També enguany fa 500 anys que unes naus castellanes tocaven terra en un indret desconegut per als imperis europeus del segle XV. I s'iniciava el procés de destrucció ecològica i social, primer de la rica varietat de cultures que vivien a l'Illa de la Tortuga, a Anàhuac, a Twantinsuyo, etc. i després d'altres cultures d'arreu del planeta. AV vol contribuir a donar veu a aquelles veus que al llarg de segles han estat silenciades. I per això es publica aquí el document titulat **Carta dels Pobles Indígenes-Tribals dels Boscos Tropicals** redactada al llarg de la **Primera Conferència de l'Aliança Internacional dels Pobles Indígenes-Tribals dels Boscos Tropicals**, reunits a Penang, Malaysia, el 15 de febrer de 1992.

No volem acabar aquest editorial sense fer esment que, coincidint amb la Cimera de la Terra, TV3 ens va sorprendre agradablement en iniciar l'emissió de l'internacionalment reconegut programa de dibuixos animats titulat **El Capità Planeta i els planetaris**. Vos recomanem la seva visió i difusió, tant entre la mainada com entre la gent gran.

Finalment volem felicitar públicament a la bona amiga Rosa Cotta pel premi que ha rebut (el Global 500), pel qual el Programa de les Nacions Unides pel Medi Ambient -PNUMA- reconeix la tasca de regeneració ecològica que, des de fa alguns anys, ella mena calladament a casa nostra.

Ja estava redactada aquesta presentació, quan ens ha sorprès la mort sobtada de na Judith Davis, companya d'en Miquel Dídac Piñero. La mort per electrocució mentre treballava a la fira de Sant Feliu de Guixols, és una altra mostra de les conseqüències de la tecnologia industrialista fora de tot control humà i ens dóna una raó més per resistir-nos i oposar-nos als anomenats avenços tecnològics, sobretot quan aquests no respecten l'escala humana. Vagi el nostre més sentit condol a les companyes i companys de les comarques del Nord-Est de Catalunya, i especialment a en Miquel, per haver perdut la Judith. Ben segur que tots plegats la trobarem a faltar.

Redacció

LA CIMERA DE LA TERRA

("EARTH SUMMIT")

LA CONFERÈNCIA DE LES NNUU SOBRE MEDI AMBIENT I DESENVOLUPAMENT

Al llarg de la primera quinzena de juny varen tenir lloc a Rio de Janeiro diversos esdeveniments d'abast mundial.

Allí es va reunir la Conferència de les Nacions Unides sobre Medi Ambient i Desenvolupament - CNUMAD. Era la culminació d'un procés iniciat l'any 1989 quan les NNUU adoptaren la Resolució 44/228 per la qual es convocava l'esmentada Conferència.

Per una banda, la Cimera de la Terra aplegava, per primera vegada en la història de la humanitat, 172 delegacions governamentals, la majoria d'elles encapçalades per caps d'estat o de govern, per tractar de fer front a l'estat de degradació ecològica i social que viu el nostre planeta.

Per l'altra banda, més de 20.000 persones d'arreu del planeta, representant més de 6.000 Organitzacions No Governamentals - ONG's, 700 expositors, més de 400 actes públics i més de mig milió de visitants donaren vida al Fòrum Global'92. Mai abans en la història humana, tanta gent diferent, de trajectòries tan diverses i amb interessos tan variats, s'havien aplegat juntes en un lloc per discutir, tractar i solventar un problema comú: el preocupant deteriorament ecològic i social del planeta Terra.

LA CIMERA DE LA TERRA

És el resultat d'un procés iniciat l'any 1972 a Stóckholm, on es va reunir la Conferència de les NNUU sobre el Medi Humà, que va fer néixer el Programa de les NNUU pel Medi Ambient - PNUMA. Deu anys després, es reunia a Nairobi la comunitat mundial d'estats fent públic un balanç crític conegut com la "Declaració de Nairobi". A la fi de l'any 1983, l'Assemblea General de les NNUU va crear la Comissió Mundial pel Medi Ambient i Desenvolupament - CMMAD, que després de quatre anys de treball, reunions i audiències públiques, donava a conèixer el seu informe "El Nostre Futur Comú", també conegut com "Informe Brundtland" en honor a la presidenta de la Comissió, Gro Harlem

Brundtland. Aquest informe utilitza el concepte de "desenvolupament sostingut" per referir-se a un tipus de desenvolupament que no posi en perill les bases sobre les quals s'ha de sustentar el futur de les generacions que vindran. Una de les recomanacions de l'esmentat informe era que les NNUU convoquessin una Conferència sobre Medi Ambient i Desenvolupament, cosa que les NNUU realitzaren l'any 1989.

Un aspecte important de la CNUMAD ha estat el procés seguit des de la seva convocatòria fins a la seva realització. Al llarg del procés s'anaven configurant els temes a tractar a través de les anomenades Prep-Com (reunions del Comitè Preparatori de la CNUMAD) i a través dels anomenats Fòrums Públics ECO'92. Es realitzaren 4 Prep-Com's (Nairobi, agost 1990; Ginebra, març i agost 1991; New York, març 1992) i molts més Fòrums Públics (Nairobi, Bangkok, Moscou, El Cairo, New York, Sydney, Mèxic, Tòquio, ...). Així es va anar confeint la llista de temes a tractar a la CNUMAD: l'Agenda 21, la Carta de la Terra, les Convencions sobre Canvi Climàtic i sobre Biodiversitat, juntament amb totes les temàtiques relacionades amb ells (finançament, transferència de tecnologia, consum, institucions, boscos, salut i seguretat, economia internacional, corporacions transnacionals, etc).

Al llarg de tot el procés preparatori de la Conferència, la participació de sectors independents de la societat en el procés decisonal va ser una peça clau. Les Organitzacions No Governamentals - ONG's - poderen participar en les reunions del Comitè Preparatori i en les reunions de treball del secretariat de la CNUMAD, fent propostes a les delegacions governamentals, ajudant als governs en la redacció dels informes nacionals, en la redacció d'esborranys de documents. Fins i tot en alguns casos, les ONG's foren invitades a formar part de les delegacions oficials en les negociacions.

I així es va arribar a la Cimera de la Terra on un grup majoritari de 153 països es comprometien a trobar formes de deturar el procés que mena a la

desestabilització del clima i a preservar la diversitat biològica del planeta. També el plenari de CNUMAD va adoptar l'Agenda 21: un Pla d'Acció de cara al segle XXI, amb 120 capítols i 800 pàgines, per afrontar la problemàtica ecològica i social que avui patim, si volem "reconciliar les activitats humanes amb les lleis de la natura", en paraules de Gro Harlem Brundtland, primera ministra de Noruega i presidenta de la Comissió Mundial sobre Medi Ambient i Desenvolupament. També la Conferència oficial va aprovar la "Declaració de Rio sobre Medi Ambient i Desenvolupament", amb 27 punts de drets i obligacions dels governs compromesos en l'anomenat "desenvolupament sostenible".

EL FÒRUM GLOBAL'92.

Paral·lelament, les ONG's d'arreu del Planeta, a més de la seva participació en les reunions del Prep-Com i en els Fòrums Públics previs a la CNUMAD, s'engatjaven en un procés que menaria al Fòrum Global'92, que es va celebrar al Parc Flamengo de Rio de Janeiro, de l'1 al 14 de juny.

Però prèviament al Fòrum Global'92, les ONG's havien iniciat un procés d'aplegament geogràfic i/o per interessos comuns i convocaven múltiples reunions arreu del món.

Reunions continentals d'ONG's a Àfrica, Nordamèrica, Amèrica Llatina, Australàsia i Pacífic, culminaren en la Conferència Mundial d'ONG's en relació a la Cimera de la Terra. A aquest encontre l'anomenaren "Les arrels del Futur" (París, 17-20 desembre 1991) i en ell es va redactar el Programa YA WANANCHI (que en idioma swahili significa "Filles i Fills de la Terra"), que no és altra cosa que el Pla d'Acció de les ciutadanes i ciutadans pel decenni de 1990.

Reunions sectorials com ara el Congrés Mundial de Dones per un Planeta Saludable (Miami, 8-12 novembre 1991) on es va elaborar la proposta alternativa a l'Agenda 21 oficial, concentrant l'acció

de les dones; el Fòrum Mundial de Joves preparatori de la CNUMAD (San José, Costa Rica, 22-29 març 1992) o la Conferència Mundial de Pobles Indígenes sobre Medi Ambient, Desenvolupament i Territori (al poblat Kari-Oka, 21-31 maig 1992).

A mesura que s'anava apropant el primer de juny, es multiplicaven les conferències i fòrums dels sectors interessats: Fòrum d'Indústries sobre Medi Ambient i Desenvolupament, Fòrum Urbà Internacional, Fòrum Internacional de Premsa, Medi Ambient i Desenvolupament, etc.

També les organitzacions ecologistes que han escollit la via d'acció política institucional, les organitzacions verdes, s'aplegaren en la Primera Trobada Verda Planetària (Rio de Janeiro, 30-31 maig 1992), convocades pel Grup Verd del Parlament Europeu i el Partit Verd Brasileny. Cal dir que Alternativa Verda hi va ser present i va fer valer el dret de les nacions sense estat a participar-hi en igualtat de condicions. En la trobada es va elaborar un document dirigit a la Cimera de la Terra on, entre altres coses, s'instava als líders polítics mundials a assumir les seves responsabilitats per a fer front a la degradació ecològica del planeta.

I així es va arribar al Fòrum Global '92. En realitat aquest Fòrum era un Fòrum de Fòrums, ja que simultàniament es realitzaven nombroses activitats de tota mena que anaven a càrrec de les ONG's presents a Rio.

El Fòrum Global '92 constava de múltiples espais físics, alguns situats a l'interior del Parc Flamengo i altres dispersos per la ciutat de Rio, a més de l'Hotel Glòria que era la seu des d'on es coordinava tot plegat.

Entre les més de 400 activitats realitzades al llarg dels 15 dies de durada del Fòrum Global s'en poden destacar unes quantes. N'he escollit unes poques per la seva significació especial.

EL PARLAMENT DE LA TERRA.

La Coalició Global per a la Biodiversitat Cultural va organitzar el Parlament de la Terra, una reunió internacional de persones que no tenen veu a les reunions oficials, ja que les seves veus, un reflexe de la diversitat biològica i cultural del planeta Terra, són silenciades per la falsa superioritat de la societat

industrialista. D'alguna manera era evidenciar que el veritable "descobriment" vol dir reconèixer les existents pràctiques dels pobles indígenes i tradicionals, les vides dels quals depenen de la conservació i managment dels recursos naturals. Els objectius del Parlament de la Terra eren: l'establiment de vincles entre les pobles i nacions indígenes i ecologistes i científics d'arreu del món; la informació al públic de la riquesa, complexitat i relevància dels coneixements indígenes; la documentació de sistemes alternatius de managment de la biodiversitat, dels boscos i dels ecosistemes, la conservació, el desenvolupament sostenible, la restauració ecològica; el desenvolupament d'estratègies pel reforçament (polític, social, cultural, econòmic) del paper de les comunitats locals en l'establiment de prioritats globals.

EL FÒRUM INTERNACIONAL D'ONG'S I MOVIMENTS SOCIALS.

Sota el lema "Compromisos pel Futur" s'aplegaren més de 2.000 persones representant centenars d'organitzacions pel canvi social i crearen un procés d'elaboració de Tractats Alternatius als oficials. A partir d'una llista inicial de 30 propostes de treball, es formaren grups d'afinitat en els quals participaven, amb dret a veu i a vot, les persones que representaven ONG's signataries (les que es comprometien a seguir tot el procés, des de l'inici fins al final) i amb dret a veu les ONG's observadores.

Així després de moltes hores d'enriquidors debats, es consensuaren 38 Tractats i la Carta de la Terra, l'estructura dels quals es configura a partir d'uns principis i d'unes accions en les quals es comprometen totes les ONG's que els fan seus, a més de les ONG's signataries. Els 39 documents s'agrupen en 5 temàtiques:

- cooperació entre ONG's i enfortiment d'estructures:

banc de tecnologia,
codi d'ètica,
cooperació entre ONG's,
procés per adoptar decisions entre ONG's,
Carta de la Terra,
cura primària del medi ambient,
pobresa,
pobles d'Amèrica,
comunicació.

- temàtiques econòmiques alternatives:
models econòmics alternatius,
corporacions transnacionals,
comerc,
deute,
fuites de capital i corrupció,
consum i estil de vida.

- grans temàtiques ambientals:

canvi climàtic,
boscos,
biodiversitat,
biotecnologies,
energia,
occeans,
residus,
energia nuclear.

- producció d'aliments:

agricultura sostenible,
seguretat alimentària,
aigua fresca,
pesca,
zones àrides,
"cerrados".

- temàtiques intersectorials:

racisme,
militarisme,
dones,
població,
infants i adolescents,
joventut,
educació,
urbanització,
pobles indígenes,
disminuïts.

D'alguna manera els tractats entre ONG's donen resposta a preguntes com ara: què hem de fer per eliminar la pobresa i protegir el planeta?, de quina manera poden ser més efectives les ONG's?, com podem organitzar-nos i crear mecanismes de cooperació que permetin la més àmplia participació en els processos decisoris a nivell mundial?, com podem compartir recursos, tecnologies i informació de forma equitativa, justa i sostenible?.

Com a cloenda el Fòrum Internacional d'ONG's va consensuar la Declaració de Rio de Janeiro, alternativa a l'oficial.

LA CAMPANYA DE LA CIMERA CIUTADANA.

Va ser una altra iniciativa dins del Fòrum Global '92 que va aplegar activistes i organitzadors d'arreu del planeta dedicats a la preservació de les seves

comunitats. Va ser una oportunitat única per aprendre, de primera mà, sobre els projectes d'aquesta gent. I no solament això, sinó que va ser l'ocasió de planejar l'estampida imparabile necessària per a completar la inacabada agenda de la Cimera de la Terra.

Cada dia, des del 8 fins al 12 de juny, després de senzilles cerimònies d'obertura, dirigides per líders de nacions indígenes (entre ells, Leon Shennandoah -cap del Gran Consell de la Confederació Iroquesa de les 6 Nacions-, Oren Lyons -líder espiritual de la nació Onondaga-), es podien escoltar els relats d'experiències en el camp de la resistència ecològica i de la innovació social. Allí es va fer públic els milions de signatures que havien recollit iniciatives com ara "La Petició pels Drets de les Generacions Futures" de la Fundació Cousteau, "El Pacte per la Terra" (promogut per centenars d'organitzacions -a Catalunya li donava suport la Comissió Catalana del Dia de la Terra), "El compromís per la Terra", etc. També allí es va anunciar la "Campanya per la Terra" que agruparà, arreu del planeta, iniciatives de tota mena, entre elles la creació d'un cos juvenil per a la restauració de la Terra. En la presentació de la Campanya podem escoltar Olívia Newton-John i John Denver cantant a duet la cançó "Mare Terra" i fent un discurs ecologista que ben pocs intel·lectuals dels nostre país serien capaços d'assumir.

EL "PLANETA FEMEA".

Sense cap mena de dubtes, una de les activitats més concurregudes del Fòrum Global, va ser la que s'aplegava sota la denominació de "Planeta Femea" (Planeta Fèmina).

Cada dia, a partir de les 9 del matí i fins la vesprada, centenars de dones es reunien a l'estructura més gran de totes les instal·lades al Parc Flamengo, per a participar en les activitats de reivindicació feminista. Allí es tractaren temàtiques específiques: diversitat i solidaritat, biotecnologia i biodiversitat, deute i comerç, polítiques de població, salut i medi ambient, codi d'ètica ambiental i responsabilitat, informació i educació, desenvolupament sostenible des del punt de mira de les dones africanes, militarisme i medi ambient, vers una ciència i una tecnologia de les dones pel desenvolupament sostenible, el paper de la dona en el canvi de patrons

de consum, dona, pobresa, drets de la terra, alimentació i seguretat.

Debats, tallers, exposició i discussió d'experiències, creació de xarxes, ... tot animat i coordinat per dones de diverses tradicions culturals. Entre elles Vadana Shiva (i la seva crítica radical-ecologista de la ciència i la tecnologia patriarcal, que va viure d'aprop l'ecologisme pràctic del moviment chipko, a les vessants de l'Himalaia), Pa' Ris' Ha (anciana de la nació Txeroki) amb els seus cants i danses per a "sentir" la Terra, la doctòra Rosalie Bertell (del "International Institute of Concern for Public Health" de Toronto, investigadora mundialment reconeguda pels seus estudis sobre els efectes de les baixes dosis de radiació i impulsora de l'Aliança Global Anti-Nuclear de ciutadans i legisladors) exposant la campanya per a la destitució del director de l'Agència Internacional de l'Energia Atòmica, etc.

No hi va faltar, entre les activitats feministes, la vetlla a la platja de Leme (des de mitjanit fins a la sortida del sol). Allí es reuniren milers de dones (i alguns homes), tot compartint la dansa, el menjar i la joia, al so dels tambors i a la llum de les espelmes, per a celebrar l'esperança i la fe en la vida i en un món més compassiu.

LA CIMERA PARLAMENTÀRIA DE LA TERRA.

El Fòrum Global de Líders Espirituals i Parlamentaris per a la Sobrevivència Humana (conegut per haver organitzat la Conferència sobre la Sobrevivència Humana a Oxford, abril 1988; el Fòrum Global sobre Medi Ambient i Desenvolupament a Moscou, gener 1990 i per estar organitzant el Fòrum "Canvi de Valors per a la Sobrevivència Humana" a Tokio, l'abril de 1993) fou el responsable d'aquesta Cimera, que es va reunir al Palau Tiradentes (seu de l'antic parlament brasiler i ara seu de l'Assemblea Legislativa de l'Estat de Rio de Janeiro), dels dies 5 al 7 de juny. S'hi aplegaren 350 persones, 270 parlamentàries i la resta líders espirituals, de les ciències, de les arts, de la comunicació, de la indústria, etc., que sota la batuta de John Denver actuant com a mestre de cerimònies i amb la música de Paul Winter, compartien visions de com anar implementant els valors i les accions necessàries per a salvar el planeta i les persones que hi vivim. A aquesta Cimera hi varen

participar el Dalai Lama, Helder Camara, el Gran Mufti de Siria, la líder del Cinturó Verd de Kenia, etc.

L'ARBRE DE LA VIDA.

Va ser un símbol central al Parc Flamengo, de la mateixa manera que els "Arbres de la Vida" són un símbol universal d'equilibri entre els éssers humans, la Terra i la Natura. Entorn seu s'hi varen anar penjant centenars de milers de compromisos escrits en forma de fulla d'arbre (fins al dia de la cloenda s'en havien recollit més d'un milió), de ciutadans i ciutadanes del món per ajudar a salvar la Terra. Va ser una idea de Jonathon Porritt (antic portaveu del "Green Party" anglès, antic director de "Friends of the Earth", autor de nombrosos llibres i presentador de programes ecologistes a la BBC), plasmada en forma d'escultura metàl·lica per l'artista Peter Avery. Al peu de l'Arbre de la Vida cada vesprada s'hi feien activitats de tota mena.

ALTRES ACTIVITATS

- *El Fòrum Obert de Conferenciants.*

Una de les activitats amb gran concurrència era el Fòrum Obert de Conferenciants. Allí hi varem poder escoltar Lester Brown (President del "Worldwatch Institute"), Vadana Shiva (de la Fundació de Recerca per una Política de Recursos Naturals), Jacques Cousteau, Jerry Brown (antic governador de Califòrnia, amb la col·laboració del qual avui aquest país és pioner en l'aprofitament de les fonts d'energia renovable), Jose Lutzenberger (fins fa poc ministre de medi ambient de Brasil i gran defensor de l'Amazònia), Oren Lyons (de la nació Onondaga), Homero Aridjis (president del "Grupo de los 100"), Ted Turner (president del consell de "Turner Broadcasting System", productora de programes de TV de caire ecologista, com ara la sèrie de dibuixos animats titulada El Capità Planeta i els Planetaris), la veterana feminista Bella Abzug, la metgessa Hellen Caldicott (lluitadora contra tota mena de contaminacions), entre les més de 40 persones que hi varen parlar. També hi podem escoltar al Conseller de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya, compartint la taula amb el ministre de Medi Ambient de la República Federal de Txecoslovàquia.

- Les nits del Parc Flamengo.

Però sense cap mena de dubte, les activitats amb més participació eren les celebracions culturals que cada dia es realitzaven al Parc Flamengo, entre les 8 del vespre i la matinada. Música i danses d'arreu del planeta, tradicional i moderna, rock, música de la natura, samba, reggae, jazz, ballet, afro-brasilenya, japonesa, polinèsica, espiritual, ... Tot però entorn d'una temàtica principal: els problemes ecològics i socials de la Terra, el surgiment d'uns nous valors que van configurant una nova manera d'entendre les relacions de la humanitat amb la natura.

Així poderem escoltar Paul Winter i la seva música on introdueix els cants de les balenes i els llops; Itamar Correia estrenant el seu nou disc "Jocs Atòmics" (en recordança del tràgic accident de contaminació radioactiva amb Cesi-137 ocorregut a Goiana l'any 1987); la percussió afro-americana de Kriya-So, Aliment i Moviment; exhibicions de "Capoeira" (art/dança marcial surgida de les lluites per la llibertat); la moderna dansa del grup suec Husmodrama representant la dansa del bosc; una mostra del carnaval del nord-est de Brasil (molt diferent al de Rio) a càrrec de Frevo-Universidade Gama Filho, amb 64 adults i 32 infants ballant a un ritme contagiós; la música "reggae" de Harold i els Caribenys; música i dansa polinèsica a càrrec de l'associació samoana d'ONG's; el ballet de la Universitat de Rio representant "Imatges

de la Terra, Imatges de la Humanitat"; la Bossa Nova, els seus orígens i la seva evolució; "una cançó per l'Amazònia", inspirada en la versió brasilera de "How many people" del beatle Paul McCartney, dedicada a Chico Mendes; la música "Maracatamba" del jacista Barrosinho"; .....

Sessions monogràfiques tingueren lloc també a les nits del Flamengo: la nit afro-brasiler amb l'escola de samba "Quilombo" (nom dels pobles creats pels esclaus negres quan s'escapaven); el fòrum dels àngels, que va precedir la vigília nocturna de les comunitats religioses presents al Fòrum Global i on poderem escoltar al músic Dada Mabhaniilandanda cantant les seves cançons de defensa de la natura i la justícia social, el show audiovisual de Dove i la seva música terapèutica, juntament amb el director de la "Findhorn Foundation" -Graig Gibson- tocant l'impressionant instrument aborigen australià "didjeridoo"; la nit japonesa amb música i danses antigues japoneses mostrant la connexió de la humanitat amb la natura; la nit de la Comissió Indígena Internacional -INDIO'92- amb dances i músiques de diverses nacions índies de la conca amazònica, la nit del Cant de la Terra, ...

Les nits culturals finiren el dia 13 de juny amb l'anomenat Show de la Unitat, a càrrec de la Comunitat Internacional Bahá'í, amb la Companyia de Dansa "Meia Ponta" de Belo Horizonte i la seva cerimònia "Xavante Wa'Ya" (una

coreografia que descriu la resistència dels indis brasilers), la música i cançó andina dels "Hermanos de Sangre", la coral de l'Escola de les Nacions de Brasília i Kevi-Locke, indi de la nació Lakota (sioux) tocant la flauta tradicional i ballant la dansa dels cercles, al so del tambor, posant-se una trentena de cercles entorn del seu cos i construint al final una esfera amb tots ells, simbolitzant la unitat i fragilitat dels equilibris de la biosfera.

- la clausura del Fòrum Global'92.

La darrera nit al Parc Flamengo fou especialment emotiva. A la platja de Flamengo es va celebrar una gran festa amb la participació de molts artistes que havien estat presents al Fòrum. Es pot destacar l'espectacle muntat per la "Toghter Foundation" on es combinava la música, les paraules i les imatges generades amb un canó laser i projectades tan sobre una immensa pantalla com sobre els arbres i edificis que voregen el Parc Flamengo, tot tenint com a tema central la necessitat d'engatjament en la lluita per a la preservació de la diversitat biològica i cultural del planeta. Davant l'assistència de molts milers de persones, una representació de les ONG's del planeta va acompanyar, des de l'escenari, la lectura solemne de la Carta de la Terra, tot fent una crida al compromís personal i col·lectiu en els principis allí esmentats.

Josep Puig i Boix

DECLARACIO DE RIO DE JANEIRO DE LES ONG'S (*)

Nosaltres, ONG's d'arreu del món, xarxes nacionals i internacionals i moviments socials, reunits a Rio de Janeiro en la Conferència de les Nacions Unides pel Medi Ambient i Desenvolupament -CNUMAD- i en el Fòrum Global, afirmem els nostres compromisos per al futur:

1. Som conscients de la contradicció del present model dominant de civilització, injust i insostenible, que s'ha bastit sobre el mite del creixement il·limitat i sense tenir en consideració els límits finits de la Terra.

Per això entenem que la salvació del planeta i dels seus pobles, presents i futurs, requereix la creació d'una nova civilització, basada en una ètica que estableixi i defineixi els límits, i que defineixi i estableixi la prudència, la cura i el respecte de la diversitat, la solidaritat, la justícia i la llibertat. Nosaltres subratllem fermament la impossibilitat d'assolir un desenvolupament sostenible sense la lluita compartida amb els sectors més desvalguts i exclosos de la societat, contra la pobresa i contra els processos d'empobriment.

2. Refusem fermament que el concepte de desenvolupament sostenible sigui limitat a la simple dimensió econòmica, i restringit a l'aplicació de noves tecnologies i a la subordinació de cada nou producte a les lleis del mercat. Permetre tot això vol dir perpetuar la pobresa i la riquesa estructurals, ocasionades pel model dominant de civilització, que nosaltres denunciem.

Per assolir societats sostenibles afirmem que els països rics tenen el deure de ralentir, estabilitzar i fins i tot reduir la seva taxa de creixement, de manera que els altres països puguin exercir el seu dret a cercar i assolir condicions de vida dignes pels seus pobles, garantint plenament els seus drets civils. Pel que fa a les dones, el garantiment del control sobre les seves vides ha d'ésser una premissa per a qualsevol acció que englobi població, medi ambient i desenvolupament.

3. Declarem que la majoria de països de l'hemisferi nord són els principals responsables de la degradació del planeta i de la pobresa; però també que a l'hemisferi sud els governs, les corporacions transnacionals, les institucions

reguladores internacionals, els bancs i les èlites locals s'uneixen per a reproduir el mateix model fracassat i insostenible, que és passivament acceptat per una part de la societat.

Tenim consciència que les velles relacions Nord-Sud - fonamentades en la desigualtat, la dominació i la confrontació desigual - ja no són tolerables. Això ens posa davant d'un desafiament comú: treballar, tot juntant les forces socials que aspiren a canviar, contra aquelles forces que volen mantenir aquest statu-quo i contra els mecanismes que creen aquestes injustícies.

4. La Cimera de la Terra ha frustrat les expectatives que ella mateixa havia desvetllat en la humanitat. Ha romàs sotmesa als poderosos interessos econòmics dominants i a la lògica del poder encara vigent. El procés de la CNUMAD ha demostrat que, a despit de la retòrica oficial de les autoritats, la majoria dels governs han estat incapaços d'escoltar les ONG's i els clams de la societat civil internacional.

No obstant això, hem de fer èmfasi dient que la Conferència no ha estat pas un fracàs total. Hi ha habut posicionaments diferenciats entre països: en molts casos la ciutadania i l'opinió pública feren avançar les posicions dels governs. També s'ha manifestat un progrés innegable de conscienciació i de cohesió entre aquelles persones que, en els seus respectius continents, lluiten contra la pobresa i per un veritable desenvolupament.

5. Denunciem el fet que les grans corporacions transnacionals s'hagin convertit en un poder per sobre de les nacions, en connivència amb molts governs i institucions públiques internacionals, i que es presentin com campiones del desenvolupament sostenible. Si no volem que la sobirania dels nostres països ni que els principis ètics de les NNUU siguin definitivament

desacreditats, és urgent l'establiment d'un control democràtic sobre les grans corporacions i sobre el que s'anomena mercat lliure. Solament creurem en el seu pretés i actual compromís en el desenvolupament sostenible, quan hagin renunciat, de fet i en la pràctica, al mite del creixement il·limitat.

6. Quan mirem les nostres societats veiem el llarg camí que ens queda per recórrer. Les persones que es beneficien del creixement econòmic no estan disposades a renunciar als seus patrons de consum; les que aspiren a assolir un dia aquells patrons, donen suport al desenvolupament, costi el que costi; i mentrestant moltes de les que estan per dessota de les mínimes condicions de vida ni tan sols poden expressar els seus desitjos.

Hem après que les societats sostenibles es construeixen a partir de la iniciativa i de la participació de grups, comunitats locals i pobles. Valoritzar les petites experiències i solucions, promoure-les a escala regional, dels països i del món és part integral del nostre desafiament.

Per contraposició a les propostes d'integració dels països del Sud en blocs a través dels mecanismes del mercat, proposem com alternativa democràtica la integració dels seus pobles en la lluita per un futur comú de justícia i democràcia.

El nostre objectiu continua essent la justícia en el sí de cada nació i entre les nacions. En nombroses ciutats i àrees rurals, la població ja ha perdut el seu dret a un medi ambient saludable. Definitivament no volem que la exclusió ambiental s'afageixi a l'exclusió social que ja hem condemnat.

7. En un món de crisis múltiples, per escapar del poder econòmic que determina els nostres desitjos i el nostre futur, i per escapar del poder polític amenaçador, allunyat i que no té res a veure amb les aspiracions dels pobles, ens sentim temptats de refugiar-nos en les nostres particularitats ètniques, culturals i religioses. La nostra missió és transformar en riquesa aquesta diversitat cultural, lingüística, ètnica, de gènere, institucional i política.

El nostre repte immediat més gran no és altre que implementar i reforçar les accions, les dinàmiques i les articulacions

que, a partir de les necessitats dels nostres pobles, elaboren progressivament una perspectiva i un projecte comuns. Per tant, es fa necessari millorar la conscienciació, l'educació, l'organització i l'articulació de la societat civil nacional i internacional. No tenim el dret d'esperar el 50è aniversari de les NNUU per transformar aquest projecte en realitat. Contràriament, l'any 1995 ens oferirà l'oportunitat de fer balanç de tot el que haurem fet al llarg dels propers tres anys, i serà un punt de trobada per a nous desafiaments.

8. Parlar de medi ambient i desenvolupament vol dir parlar de la vida com un tot. En un intent d'abraçar aquesta totalitat, l'hem descomposat, aquests darrers dies, en un seguit de temes: clima, biodiversitat, boscos, "cerrados", deserts i zones àrides, aigües dolces i oceans, residus tòxics, nuclear, energia, pesca, qüestió urbana, condicions de treball a la indústria, reforma agrària, agricultura sostenible, noves tecnologies, comunicació, pobresa, violència urbana i rural, racisme, militarisme, població, qüestió indígena, mainada i adolescència, corporacions transnacionals, GATT, FMI, Banc Mundial, mecanismes globals de decisió i educació ambiental.

Ens ha mogut, al llarg dels debats i en la redacció dels nostres compromisos, el sentit de la nostra responsabilitat per totes les persones que, igual que nosaltres, lluiten per un món millor i a favor dels pobles oprimits i abandonats. Afirmem el nostre compromís de lluita per ells i amb ells. I lluitar "per ells i amb ells" significa defensar el medi i la natura que, com ells, són emprats com matèries primeres que es poden esgotar. Aquests són els compromisos que reafirmem com punt de partença vers el futur, en aquesta meravellosa i ferida ciutat de Rio de Janeiro, Brasil.

(*) Aquest document redactat pel Fòrum d'ONG's Brasileres, ha rebut el suport de la Xarxa del Tercer Món, l'Aliança dels Pobles del Nord sobre Medi Ambient i Desenvolupament i ENDA-Tercer Món; ha estat aprovat per totes les entitats presents al "Fòrum Internacional d'ONG's i Moviments Socials - Compromisos pel Futur". L'organització cívico-política ecologista catalana ALTERNATIVA VERDA, present al Fòrum, és una de les ONG's que va aprovar aquesta Declaració.

La versió catalana del document original, redactat en portuguès, anglès i francès, ha estat feta pel Centre de Documentació d'AV. Solstici d'estiu de 1992.

DOCUMENTACIÓ

- A DAY IN THE LIFE OF MOTHER EARTH: A Special Earth Summit Issue of World Report, Los Angeles Times, may 26 1992.

- AGENDA VERDE: Principios y Proposiciones Políticas del Grupo Los Verdes en el Parlamento Europeo sobre el Medio Ambiente y el Desarrollo con ocasión de la Conferencia de las Naciones Unidas Sobre el Medio Ambiente y Desarrollo (CNUMAD) que se Realizará en Río de Janeiro, en junio 1992, Green Papers (6), abril 1992.

- CALENDARIO OFICIAL FORUM GLOBAL 92, Rio de Janeiro, junho 1-14 1992.

- EARTH SUMMIT BRIEFINGS, Third World Network, No.1-22, Rio de Janeiro, 1-14 June 1992.

- EARTH SUMMIT BULLETIN: A Daily NGO Bulletin on the Proceedings of the U.N. Conference on Environment and Development, Island Press and International Institute for Sustainable Development, Vol. 2, No.1-12, Rio de Janeiro, 1-14 June 1992.

- EARTH SUMMIT TIMES: The Official Newspaper of Record for the United Nations Conference on Environment and Development, Rio de Janeiro, 29 May-15 June 1992.

- FINAL STATEMENT OF THE FIRST EARTH MEETING OF GREENS IN RIO DE JANEIRO, First Planetary Green Meeting, Rio de Janeiro, 30-31 May 1992,

- NETWORK '92: Independent Sector, num.1-17, The Centre For Our Common Future, Geneva, August 1990-May 1992.

- NGO'S TREATIES, International NGO's and Social Movements Forum: Commitments for the Future, Rio de Janeiro, 1-15 June 1992,

- PROGRAMA YA WANANCHI: Plan de Acción de los Ciudadanos para el decenio de 1990, Conferencia Mundial de ONG en relación con la Cumbre de la Tierra de 1992 "Las Raíces del Futuro", Paris, 17-20 de diciembre de 1991.

- RESOLUTION B3-0661/92/rev. OF THE EUROPEAN PARLIAMENT ON THE UNITED NATIONS CONFERENCE ON THE ENVIRONMENT AND DEVELOPMENT (UNCED), 15 May 1992.

- TERRA VIVA: El diario independiente de la Cumbre de la Tierra, num.0-12, Rio de Janeiro, 2-15 junio 1992.

- THE EARTH SUMMIT: Financial Times Survey, June 2 1992.

- VIVRE AUTREMENT: Contre la pauvreté et pour un développement environnemental, ENDA, num.1-13, Rio de Janeiro, 1-14 juin 1992.

- WOMEN'S ACTION AGENDA 21 & FINDINGS OF THE TRIBUNAL, Official Report of the World Women's Congress for a Healthy Planet, Miami, Florida, 8-12 November 1991.

(La documentació aquí referenciada és disponible per a la consulta al Centre de Documentació d'AV)

CAP A LA INDEPENDÈNCIA ECOLÒGICA DE CATALUNYA

A les darreries del present segle s'han fet encara més evidents les conseqüències d'aquella mai declarada guerra, però des de fa segles existent, de la humanitat contra la natura.

Així avui podem constatar la superposició de nombroses crisis:

- crisis ecològiques: molts sistemes naturals d'arreu del planeta ja no són capaços de suportar la vida,

- crisis socials: crisi de la ideologia industrialista (dreta versus esquerra, nacionalisme-estatalista versus nacionalisme d'alliberament); crisi de models econòmics (economia de lliure mercat - economia planificada centralment); crisi de valors (què és el progrés?, que vol dir ser progressista?), ...

Totes juntes fan que tinguem l'oportunitat de replantejar-nos molts conceptes que, fins ara, molta gent havia considerat immutables.

Cal reflexionar des d'un punt de mira ecologista, És a dir, a partir de la concepció del món que l'ecologisme proposa, sobre els conceptes de sobirania, independència, alliberament, ... i sobre el camí o camins a emprar per exercir el Dret a l'Autodeterminació que qualsevol cultura i qualsevol poble té. I amb més raó quan se'ns vol fer creure que tot procés d'alliberament nacional implica el desfermament d'odis entre cultures i nacions, quan no la guerra oberta entre elles.

La crítica ecologista a la visió dominant del món considera que l'industrialisme i el seu més eficaç instrument - l'Estat-Nació - ens han menat a la situació actual d'uniformisme mundial i de deteriorament de les bases eco-bio-geològiques sobre les que la vida a la Terra es sosté.

I els moviments d'alliberament nacional i social han caigut tots, fins ara, als paranyes que l'industrialisme els ha parat: amb l'excusa del progrés, amb l'excusa que és l'única via per anar endavant !.

Les més evidents mostres les tenim en el procés anomenat de descolonització i en el desmembrament dels sistemes polítics autobatejats com socialistes. Quantes cultures s'han destruït en nom del progrés?, i quantes en nom del

socialisme?. Quantes s'en continuen destruint?.

Quin futur polític té Catalunya si els seus sistemes naturals estan tocats de mort per la dèria col·lectiva de viure d'esquena a la Natura?

Els sistemes naturals (bio-eco-geològics) sempre han estat la base material sobre la qual s'han sostingut les societats que han habitat la Terra.

Mentre les societats han anat creant cultures que honoressin la Terra i els seus sistemes naturals, ha estat possible viure sense posar en perill la sobrevivència de les generacions a venir.

Quan una societat crea una cultura que considera els sistemes naturals com una cosa a convertir en riquesa material (diner) i quan la cultura de la societat industrial pretén homogeneïtzar la diversitat de cultures del planeta (moltes d'elles encara adaptades als sistemes naturals on habiten) i imposar per les bones (a través dels mecanismes del mercat mundial) o per les males (amb intervencions militars) un uniformisme cultural a imatge i semblança seva, és quan el deteriorament dels sistemes bio-geo-ecològics i de les cultures que fan possible la vida a la Terra esdevé global.

Catalunya, un petit país a la riba mediterrània, té el repte de recrear la seva cultura, no en base al mimetisme de reproduir un sistema industrialista ecocida i etnocida, sinó en base a harmonitzar els seus sistemes socials amb els sistemes naturals, defensant la seva identitat no en front ni per sobre d'altres cultures sinó respectant i honorant la diversitat cultural del planeta.

I en aquest camí, Catalunya frueix d'una situació ben privilegiada: de no haver creat un Estat industrialista propi, pot transcendir l'eina parasitària de l'Estat i fer possible l'exercici del Dret d'Autodeterminació de les persones i de les comunitats locals que hi viuen, en el camí d'assolir una societat autosostinguda ecològica i socialment.

Perquè avui identificar el Dret d'Autodeterminació amb la creació d'un Estat propi, basat en l'industrialisme destructor de la Natura i de les Cultures és reforçar la via de deteriorament ecològic, social i cultural del Planeta Terra.

Per l'ecologisme, la sobirania, l'autodeterminació, la independència, ... no es troben ni en la pàtria, ni en la nació, ni en l'Estat, ... sinó que es troben en les relacions de les persones i la societat amb la trama natural de la terra -la biosfera-, i en les relacions que s'estableixen entre les persones en el si d'una societat. El veritable nucli del pensament ecologista rau en la integritat dels sistemes naturals i la cultura, sent la cultura la reflexió sobre nosaltres mateixos i sobre els ecosistemes.

Per què? Perquè l'Estat i tota la seva parafernàlia burocràtico-militar sempre ha estat un instrument de coerció política, de dominació. A més, l'Estat ha romàs en constant conflicte amb totes aquelles formes d'organització autònomes i no jeràrquiques que la humanitat s'havia donat al llarg del temps.

Perquè la pàtria i la nació s'han vinculat estretament amb la ideologia industrialista d'explotació de les persones i d'espoliació dels sistemes naturals. Perquè sota els "sagrats designis de la pàtria i de la nació" s'està portant fins a límits inconcebibles la guerra, encetada en els d'anteriori societats jeràrquiques, contra la natura, contra la biosfera, contra els bens de la terra, contra les cultures, contra les generacions que vindran, ...

Cal anar més enllà dels caducs conceptes de pàtria, d'Estat-nació i de la seva ideologia industrialista, mitificadora i adoradora del "creixement industrial i tecnològic".

Cal cercar la **sobirania natural**, l'autodeterminació comunitària basada

en la terra, que no és altra que aquella que comença amb l'AUTONOMIA de les persones, continua amb la dels llocs on es viu, s'estén a la comarca i d'allí, a la nació i a tot el planeta; i on l'autonomia es complementa amb la INTERDEPENDÈNCIA de les persones, dels llocs, de les comarques, ... amb els ecosistemes i la cultura on s'insereixen.

Cal anar redescobrint la "comarca natural", que no és altra cosa que un territori definit per les seves característiques geogràfiques i naturals, habitat per comunitats vegetals i animals -i també humanes-, diferent de les comarques que l'envolten. I no solament això, sinó que, a més a més, cal anar fent de la comarca natural una unitat política integrada, que pugui organitzar la seva vida d'acord amb els seus recursos naturals, que deixi a les persones la llibertat de seleccionar les seves necessitats autònomament i d'assolir els mitjans per satisfer-les, que pugui organitzar les seves pròpies estructures de bescanvi (tant dins la mateixa comunitat, com amb les comunitats veïnes), que pugui organitzar els seus sistemes de subsistència biològics a llarg termini autònomament, que pugui .....

Avui qualsevol discurs "alliberador" i/o "progressista" que no tingui en compte les *limitacions culturals, ambientals i socials* és un discurs profundament reaccionari. Un món on es respectin: les més variada diversitat de cultures, la més variada diversitat de sistemes naturals, la més variada diversitat de sistemes socials, és el món que qualsevol moviment de resistència cultural i d'alliberament nacional i de transformació social ha de reivindicar. Un món alhora únic i divers.

I per a fer possible aquest món no calen els Estats-Nació industrialistes, amb les seves fronteres, protectores dels seus mercats, els seus exèrcits per defensar els mercats i/o les fronteres; amb els seus sistemes naturals contínuament enverinats pel seus sistemes de producció; amb les seves societats profundament pobres (materialment les unes i espiritualment les altres) i malaltes .....

Tampoc calen super-estats multinacionals al servei de corporacions transnacionals, amb burocràcies de tota mena que s'autoatorguin el dret a decidir per nosaltres i el dret a imposarnos "noves" polítiques de desenvolupament, ni que sigui "sostenible", per a continuar

reproduint el seu domini sobre el planeta i sobre les cultures no industrialistes.

Per sortir d'aquesta via, cal resistir i cal innovar. Resistir les agressions ecològiques i socials que, sobre la natura i sobre les cultures, el sistema industrialista, dia a dia, ocasiona. Innovar i recrear les relacions entre les persones i la natura i entre les persones mateixes.

Cal caminar pel camí de crear comunitats autosostingudes, plenament inserides en els sistemes naturals que les sostenen, organitzades sense cap mena de sistemes de domini (ni de classe, ni de sexe, ni d'edat, ni de raça, ni de tecnologies, ni d'ideologies,.....), plenament responsables de la gestió dels seus béns comuns.

Això requereix un coneixement profund dels sistemes naturals. Alhora requereix el desenvolupament de tecnologies alternatives -tant pel que fa referència a les eines/artefactes, com pel que fa a les estructures socials i organitzatives-, que possibilitin que el treball humà s'integri dins el "treball" de la natura.

Cal aprendre a rehabilitar -és a dir, a tornar habitar d'una altra manera- el nostre petit planeta, el nostre país, la nostra comarca natural, la nostra localitat, la nostra casa.

Cap d'aquests conceptes està avui en el llenguatge, i molt menys en la pràctica, dels polítics de casa nostra. A despit d'això, qualsevol persona amb un xic de sensibilitat pot escoltar la més profunda veu de la Terra i sentir el crit de Gaia ensenyant-nos el camí per bastir comunitats autosostingudes a la Terra.

Mentrestant ens volen entretenir amb Olimpíades i "Quinto Centenario", etc. amb la complicitat dels aduldors de torn.

Aquests nous moviments d'alliberament personal i social, nacional i cultural, que cal ajudar a fer nèixer a casa nostra es podrien articular entorn de tres principis bàsics:

- la restauració i el manteniment dels sistemes naturals,
- la creació de vies benignes per a satisfer les necessitats humanes bàsiques,
- el retrobament de maneres per a donar suport a les persones que es dediquen a activitats de regeneració ecològica, social i cultural de la Terra.

Conferència de Pobles Indígenes i Tribals dels Boscos Tropicals

El passat 15 de febrer de 1992 es feia pública a Penang, Malaysia la Declaració de l'Aliança Internacional dels Pobles Indígenes i Tribals dels Boscos Tropicals.

Aquesta declaració comprenia la Carta dels Pobles Indígenes i Tribals dels Boscos Tropicals i la Resolució de la Conferència de Pobles Indígenes i Tribals dels Boscos Tropicals.

Com ja és habitual des de fa tres anys i en acostar-se el 12 d'octubre, AV vol ser solidària amb la lluita per la dignitat i el dret a l'autodeterminació dels pobles i nacions indígenes, donant a conèixer a la societat catalana el document complet de la resolució.

* CARTA DELS POBLES INDÍGENES I TRIBALS DELS BOSCOS TROPICALS.

Article 1.

Nosaltres, els pobles indígenes i tribals dels boscos tropicals, presentem aquesta Carta com a resposta als centenars d'anys d'usurpacions i colonitzacions dels nostres territoris i de ruïna de les nostres vides, formes de vida i cultures causades per la destrucció dels boscos, dels quals la nostra supervivència en depèn.

Article 2.

Nosaltres declarem que som els pobles originals, els propietaris de dret i les cultures que defensem els boscos tropicals del món.

Article 3.

Els nostres territoris i boscos són per a nosaltres més que un recurs econòmic. Per a nosaltres són la vida mateixa i tenen un valor espiritual i integral per a les nostres comunitats. Ells són fonamentals per a la nostra supervivència social, cultural, espiritual, econòmica i política en tant que pobles distints.

Article 4.

La unitat del poble i del territori és vital i ha de ser reconeguda.

Article 5.

Totes les polítiques vers els boscos han de basar-se en el respecte per la diversitat cultural, per la promoció d'estils de vida indígenes i per la comprensió que els nostres pobles han desenvolupat formes

de vida harmòniques amb el nostre medi ambient.

Per tant nosaltres declarem els següents principis, objectius i demandes:

RESPECTE PELS NOSTRES DRETS

Article 6.

Respecte pels nostres drets humans, polítics, socials, econòmics i culturals, respecte pel nostre dret a l'autodeterminació i pel nostre dret a seguir el nostre propi estil de vida.

Article 7.

Respecte per les nostres formes autònomes d'autogovern, com a sistemes polítics diferenciats a nivell comunitari, regional i a altres nivells. Això inclou el nostre dret a controlar les activitats econòmiques als nostres territoris.

Article 8.

Respecte per les nostres lleis consuetudinàries i que siguin incorporades a les lleis nacionals i internacionals.

Article 9.

On els pobles així ho demanin, els estats-nació hauran de complir els diferents tractats, acords, pactes, sentències i altres formes de reconeixement legal que hagin estat signades amb nosaltres, pobles indígenes, en el passat, durant el període colonial i des de la independència, pel que fa als nostres drets.

Article 10.

La fi de la violència; l'esclavatge, el peonatge de la deuta, la taxació de la terra; el desmantellament de tots els exèrcits privats i milícies i la seva substitució pel compliment de la llei i la justícia social; els mitjans per emprar la llei en la nostra pròpia defensa, incloent l'entrenament del nostre poble en la llei.

Article 11.

L'aprovació i l'aplicació de la Declaració Universal dels Pobles Indígenes, que ha d'afirmar i garantir el nostre dret a l'autodeterminació, sota els auspicis de les Nacions Unides, i l'establiment d'un tribunal internacional i de mecanismes per protegir-nos contra la violació dels nostres drets i garantir-nos l'aplicació dels principis esmentats en aquesta Carta.

Article 12.

No hi haurà desenvolupament racional o sostenible dels boscos i dels nostres pobles fins que els nostres drets fonamentals com a pobles siguin respectats.

TERRITORIS

Article 13.

Un control segur dels nostres territoris, el que vol dir, un sistema de vida complet de connexió contínua i vital entre la persona humana i la natura; expressat com el nostre dret a la unitat i a la continuïtat dels nostres dominis ancestrals; incloent les parts que han estat usurpades, les que són reclamades i les que nosaltres fem servir; el sòl, el subsòl, l'aire i l'aigua necessàries per la nostra autosuficiència, desenvolupament cultural i de les futures generacions.

Article 14.

El reconeixement, definició i demarcació dels nostres territoris d'acord amb els nostres sistemes locals i consuetudinaris de propietat i ús.

Article 15.

La forma de tinença de la terra serà decidida pel poble mateix i el territori serà posseït comunitàriament a menys que el poble decideixi una altra cosa.

Article 16.

El dret a l'ús exclusiu i a la propietat dels territoris que nosaltres ocupem. Aquests territoris han de ser inalienables i innegociables i no subjectes a embargament.

Article 17.

El dret a demarcar nosaltres mateixos els nostres territoris i que aquestes àrees siguin oficialment reconegudes i documentades.

Article 18.

Legalitzar la propietat de les terres emprades pels pobles no indígenes que viuen dins dels boscos i als seus llimars en aquelles àrees disponibles a menys que els títols de propietat hagin estat atorgats als pobles indígenes.

Article 19.

Reformes de la terra i canvis en la

tinència de la terra per assegurar el benestar d'aquelles persones que viuen fora dels boscos i dels territoris indígenes, perquè nosaltres reconeixem que els desposeïts de terra fora dels boscos exerceixen una gran pressió sobre els nostres territoris i boscos.

FORMES DE DECISIÓ

Article 20.

Control dels nostres territoris i dels recursos dels quals depenem: el desenvolupament en les nostres àrees només anirà endavant amb el lliure i informat consentiment dels pobles indígenes implicats o afectats.

Article 21.

Reconeixement de la personalitat legal de les nostres institucions i organitzacions representatives, que defensen els nostres drets, i a través d'elles el dret a negociar col·lectivament el nostre futur.

Article 22.

El dret a les nostres formes d'organització social; el dret a elegir i revocar les autoritats i funcionaris governamentals que vigilin les àrees territorials dins de la nostra jurisdicció.

POLÍTICA DE DESENVOLUPAMENT

Article 23.

El dret a ser informats, consultats i, sobre tot, el dret a participar en el procés decisional sobre legislació o polítiques: i en la formulació, implementació o avaluació de qualsevol projecte de desenvolupament, sigui a nivell local, nacional o internacional, privat o estatal, que pugui afectar el nostre futur directa o indirectament.

Article 24.

Totes les iniciatives majors de desenvolupament han de ser precedides d'avaluacions d'impacte ambiental, cultural i social, després d'haver consultat amb les comunitats locals i pobles indígenes. Tots aquests estudis i projectes han de ser oberts a examen i debat públics especialment pels pobles indígenes afectats.

Article 25.

Les agències nacionals i internacionals que considerin el finançament de projectes de desenvolupament que

puguin afectar-nos a nosaltres, hauran de crear comissions tripartites -que incloguin representants de les agències de finançament, representants governamentals i les nostres comunitats representades a través de les nostres organitzacions representatives- per dur a terme la implementació del planejament, la monitorització i l'avaluació dels projectes.

Article 26.

La cancel·lació de totes les concessions mineres en dels nostres territoris imposades sense el consentiment de les nostres organitzacions representatives. Les polítiques mineres han de prioritzar i ser dutes a terme sota el nostre control, per a garantir un management racional i un equilibri amb el medi ambient. En el cas de l'extracció de minerals estratègics (petroli i minerals radioactius) en els nostres territoris, nosaltres hem de participar en el procés decisional durant la planificació i implementació.

Article 27.

La fi dels esquemes de desenvolupament imposats i d'incentius fiscals o subsidis que posin en perill la integritat dels nostres boscos.

Article 28.

L'aturada de tots els programes imposats que tinguin per objectiu traslladar els nostres pobles lluny de les seves terres on viuen.

Article 29.

El redireccionament dels processos de desenvolupament a gran escala cap a la promoció d'aquells a petita escala i d'iniciatives controlades pels nostres pobles. La prioritat per aquestes iniciatives és assegurar el nostre control sobre els nostres territoris i recursos dels quals la nostra supervivència en depen. Els esmentats projectes han de ser la pedra angular de qualsevol projecte futur de desenvolupament en els boscos.

Article 30.

Els problemes causats en els nostres territoris pels sindicats internacionals del crim que trafiquen amb productes de les plantes com ara adormidera i coca han de ser encarats per polítiques efectives que impliquin els nostres pobles en els processos decisionals.

Article 31.

La promoció dels sistemes de salut dels pobles indígenes incloent la revalidació

de la medicina tradicional i la promoció de programes de medicina moderna i cura primària de la salut. Aquests programes ens han de premetre tenir control sobre ells, proporcionant entrenament adequat per a permetre que els managuem nosaltres mateixos.

Article 32.

L'establiment de sistemes d'educació bilingües i interculturals. Aquests sistemes han de revalidar les nostres creences, tradicions religioses, costums i coneixements; permetent el nostre control sobre aquests programes, proveint entrenament adequat, d'acord amb les nostres cultures; amb l'objectiu d'assolir que els avenços científics i tècnics estiguin al servei dels nostres pobles, en sintonia amb les nostres pròpies cosmovisions, i com a contribució a la comunitat mundial.

Article 33.

La promoció de polítiques financeres alternatives que ens permetin desenvolupar les nostres economies comunitàries i desenvolupar mecanismes per a l'establiment de preus justos per als productes dels nostres boscos.

Article 34.

La nostra política de desenvolupament es basa, primer, en garantir la nostra autosuficiència i benestar material, així com el dels nostres veïns; un desenvolupament cultural i social basat en els valors de l'equitat, la justícia, la solidaritat i la reciprocitat, i equilibrat amb la natura. Després d'això, la generació d'un excedent pel mercat ha de sorgir d'un ús creatiu i racional dels recursos naturals mitjançant les nostres pròpies tecnologies tradicionals i seleccionant noves tecnologies apropiades.

POLÍTICA FORESTAL

Article 35.

Aturar totes les noves concessions fustaneres i suspendre les existents que afectin els nostres territoris. La destrucció dels boscos ha de ser considerada un crim contra la humanitat i s'han d'aturar totes les seves conseqüències antisocials, com ara, carreteres a través de conreus, cementiris i zones de caça indígenes; la destrucció d'àrees usades per plantes medicinals i artesanies; l'erosió i compactació del sòl; la pol·lució del nostre medi ambient; la corrupció i l'economia generada per la indústria;

l'increment d'invasions i assentaments en els nostres territoris.

Article 36.

Les concessions fustaneres sobre terres adjacents als nostres territoris o que tenen un impacte sobre el nostre medi ambient han d'ajustar-se amb les condicions ecològiques, socials, de treball, transport, salut i altres marcades pels pobles indígenes, que han de participar en l'assegurament que aquestes condicions es compleixen. L'extracció comercial de fusta ha de ser prohibida com estratègia ja que degrada seriosament els boscos.

Article 37.

La protecció dels boscos naturals existents ha de tenir prioritat sobre la reforestació.

Article 38.

Els programes de reforestació han de ser prioritaris en terres degradades, donant prioritat a la regeneració de boscos nadius, incloent la recuperació de totes les funcions dels boscos tropicals i no essent restringida només a valors fustaners.

Article 39.

Els programes de reforestació sobre els nostres territoris s'han de desenvolupar sota el control de les nostres comunitats. Les espècies han de ser seleccionades per nosaltres d'acord amb les nostres necessitats.

BIODIVERSITAT I CONSERVACIÓ

Article 40.

Els programes relatius a la biodiversitat han de respectar els drets col·lectius dels nostres pobles a la propietat cultural i intel·lectual, als recursos genètics, bancs de gèns, biotecnologia i coneixement de la diversitat biològica; això ha d'incloure la nostra participació en el manament de qualsevol projecte en els nostres territoris, així com el control de qualsevol benefici que s'en derivi.

Article 41.

Els programes de conservació han de respectar els nostres drets a l'ús i propietat dels territoris dels quals depenen. Cap programa per a conservar la biodiversitat ha de ser promogut en els nostres territoris sense el nostre lliure i informat consentiment expressat a través de les nostres organitzacions representatives.

Article 42.

La millor garantia de conservació de la biodiversitat és que aquells que la promouen donin suport als nostres drets a l'ús, administració, manament i control dels nostres territoris. Nosaltres declarem que els defensors dels diferents ecosistemes han de confiar amb nosaltres, pobles indígenes, ja que nosaltres els hem habitat durant milers d'anys i la nostra sobrevivència depèn d'ells.

Article 43.

Les polítiques i la legislació ambiental han de reconèixer els territoris indígenes com efectives 'àrees protegides' i donar prioritat al seu establiment legal com territoris indígenes.

PROPIETAT INTEL·LECTUAL

Article 44.

Ja que donem un elevat valor a les nostres tecnologies tradicionals i creiem que les nostres biotecnologies poden fer importants contribucions a la humanitat, incloent els països 'desenvolupats', nosaltres demanem el garantiment dels drets a la nostra propietat intel·lectual i el control sobre el desenvolupament i manipulació d'aquest coneixement.

RECERCA

Article 45.

Totes les investigacions en els nostres territoris han de ser dutes a terme amb el nostre consentiment i sota el control la guia conjunta d'acord a un pacte mutu; incloent el donar entrenament, publicitat i suport a les institucions indígenes necessari per assolir aital control.

INSTITUCIONS

Article 46.

La comunitat internacional, especialment les Nacions Unides, ens han de reconèixer a nosaltres, pobles indígenes, com a pobles, distints d'altres moviments socials organitzats, organitzacions no governamentals i sectors independents, i respectar el nostre dret a participar directament i sobre la base de la igualtat, com pobles indígenes, en tots els fòrums, mecanismes, processos i entitats de finançament de forma que es promogui

i es salvaguardi el futur dels boscos tropicals.

EDUCACIÓ

Article 47.

El desenvolupament de programes per educar el públic en general sobre els nostres drets com pobles indígenes i sobre els principis, objectius i demandes d'aquesta Carta. Per això nosaltres fem una crida a la comunitat internacional perquè ens doni el necessari reconeixement i suport.

Article 48.

Nosaltres, pobles indígenes usarem aquesta Carta com a base per a promoure les nostres pròpies estratègies locals d'acció.

Penang, Malaysia

15 de febrer de 1992

*RESOLUCIÓ DE LA CONFERÈNCIA DE POBLES INDÍGENES I TRIBALS DELS BOSCOS TROPICALS

Considerant

1. Que en aquesta conferència hem demostrat que els problemes dels pobles indígenes i tribals són semblants a Àfrica, a Àsia i a les Amèriques; que a despit de tot les mateixes pràctiques ecocides i etnocides continuen; i que els responsables d'això estan units i coordinats a nivell de decisions polítiques internacionals, tan pel que fa als recursos naturals com per la negativa del dret a l'autodeterminació dels nostres pobles.

2. Que és necessari per a les organitzacions representatives reunir-se aquí per respondre a tot això, fent pinya en la batalla comuna a través de la unitat i la solidaritat.

3. Que dues passes importants vers aquest unitat són la Carta dels Principis, Objectius i Demandes compartits i el Pla d'Acció Comú que hem aprovat. Ambdós poden ser insuficients per assolir resultats concrets per als nostres pobles. Per tant, amb la finalitat de donar vida a aquest programa i a aquest pla d'acció, el següent pas haurà de ser la creació aquí i ara d'una mínima estructura de coordinació entre nosaltres.

PER TANT ACORDEM:

1. Constituir l'**Aliança Internacional de Pobles Indígenes i Tribals dels Boscos Tropicals**', formada pels representats dels pobles aquí presents, però oberta a altres organitzacions germanes dels boscos tropicals del món.

2. Anomenar la nostra Carta '**Carta dels Pobles Indígenes i Tribals dels Boscos Tropicals**' i anomenar aquesta reunió '**Primera Conferència de l'Aliança Internacional dels Pobles Indígenes i Tribals dels Boscos Tropicals**'.

3. Per a estructurar aquesta Aliança, ahora que aprofundir la nostra coneixença mútua i solidaritat, mitjançant l'acció comúna ens organitzem de la següent forma:

a) El fet de l'establiment de l'Aliança reforça la solidaritat en els objectius comuns però no redueix o afecta l'autonomia d'acció de cada organització;

b) La responsabilitat per cada comitè de treball (tal com es detalla en el punt 4, més endavant) serà assumida per una organització indígena representativa, que nomenarà una persona responsable, la qual aleshores organitzarà el comitè de treball en base a la seva regió,

c) Els comitès de treball correspondran a les activitats aprovades en el pla d'acció. Cadascun serà responsabilitat d'una organització indígena. La reunió de les persones responsables dels comitès de treball formaran el '**Comitè de Coordinació de l'Aliança**';

d) La primera conferència de l'Aliança, elegirà les organitzacions que crearan aquest Comitè de Coordinació, que funcionarà fins a la Segona Conferència de l'Aliança; on l'estructura organitzativa serà revisada i ajustada;

e) Que la segona **Conferència de l'Aliança** es reunirà en una ciutat de la conca Amazònica abans de 12 mesos. La seva organització anirà a càrrec del Comitè de Coordinació amb l'ajut del Moviment Mundial pel Bosc Tropical i altres institucions solidàries.

4. Formar el Comitè de Coordinació dels 5 Comitès de Treball, el qual assumirà, a més a més de les tasques contingudes en el Pla d'Acció, les següents:

a) Comitè d'Organització i campanyes:

- Campanyes de solidaritat i lluites comunes en defensa dels pobles indígenes,

els seus territoris i els boscos tropicals del planeta.

- Una campanya especial en defensa dels nostres germans de Sarawak (Àsia), Batwa (Àfrica) i Amazònia (Amèrica).

- Donar suport a l'organització de/i la participació a '**Conferència de Pobles Indígenes sobre Territori, Medi ambient i Desenvolupament**' (Rio de Janeiro, 21-31 maig 1992).

- Coordinar l'organització de la 2a Conferència de l'Aliança.

b) Comitè per a la Disseminació i Suport a la Carta:

- Distribució internacional i publicitat.

- Diàleg amb organitzacions indígenes per assegurar la seva comprensió i la seva signatura, a més de les relacions amb la premsa internacional.

c) Comitè de Relacions amb la CNUMAD i amb les NNUU:

- Promoció de la Carta i de la participació indígena a la CNUMAD i a les institucions que hi donin suport.

- Promoció de la Carta i de la participació indígena en el Pla de les NNUU pel

1993; la FAO, la Comissió de Drets Humans, GATT, WIPO, etc.

d) Comitè de Relacions amb les Agències Multilaterals:

- Promoció de la declaració i de la participació indígena en agències com ara el banc Mundial, ADB, IDB, ITTO, TFAP, IFAD, etc.

e) Comitè de Relacions amb els Moviments Solidaris Internacionals:

- Relacions amb ecologistes, grups de consumidors, grups de defensa dels drets dels indígenes, organitzacions pel tercer món, grups de drets humans, etc.; per assolir el seu suport a la carta i al Pla d'Acció.

5. L'elecció del Comitè de Coordinació haurà de procedir de la següent forma:

a) Les organitzacions de pobles indígenes de les regions que segueixen a continuació nomenaran cadascuna d'elles un membre pel Comitè de Coordinació: Amazònia, Con Sud, Amèrica Central i Carib, Àfrica, Àsia Continental, Bahasa, Àsia Marítima i Pacífic.

b) Les set organitzacions elegides formaran el Comitè de Coordinació i es reuniran immediatament per compartir les responsabilitats dels 5 Comitès de Treball citades al Paràgraf 4 i anunciaran el nom de les persones que provisionalment s'encarreguin de les tasques, fins la seva ratificació per les organitzacions de base.

6. Tot això ha estat aprovat i les set organitzacions es reuniran i assumiran les seves responsabilitats.

Amazònia: entitat coordinadora de les organitzacions indígenes de la Conca Amazònica (Comitè de Treball D)

Con Sud: Mocovi Centre 'Ialek Lav'a' (Comitè de Treball C)

Amèrica Central i Carib: Sejektó Cultural Association (Comitè de Treball D)

Àfrica: Association for Promotion of Batwa (Comitè de Treball A)

Àsia Continental: Naga People's Movement for Human Rights (Comitè de Treball B)

Bahasa: Sahabat Alam Malaysia, Sarawak (Comitè de Treball E)

Àsia marítima: KAMP - National Confederation of Indigenous Peoples of the Philippines (Comitè de Treball A)

Penang, Malaysia, 15 de febrer de 1992.

EL FUTUR DE L'ECOLOGISME A CATALUNYA: LA VISIÓ D'ALTERNATIVA VERDA

Atrevir-se a llençar la convocatòria d'un debat sobre *El Futur de l'Ecologisme* fent afirmacions no gaire assenyades (o pot-ser un xic interessades) sobre l'important fenomen de l'aparició dels partits verds en l'avorrida i corrupta escena política europea, és realment molt agosarat.

1.- EL FENOMEN VERD.

Afirmar que "els partits verds europeus retrocedeixen de forma generalitzada o pateixen símptomes d'estancament" no és pas una afirmació que es pugui aplicar a tots els estats-nació europeus i molt menys si s'hi inclou la realitat dels "nous" països sorgits de l'esfondrament del, fins ara, anomenat "bloc comunista".

Afirmar que "a casa nostra l'ecologisme polític-electoral fracassa sense paliatius" és ignorar (o voler amagar) la realitat. Perquè, quines variables s'han tingut en compte per concloure que la curta experiència de l'ecologisme polític-electoral català és un fracàs?

L'únic treball de recerca seriós sobre el fenomen polític verd a Catalunya, realitzat en base a l'anàlisi de documents originals i en base als resultats electorals, conclou que a Catalunya s'ha obert un *espai polític verd* (1). I aquest no ha estat altre objectiu que el que es va marcar Alternativa Verda des de la seva fundació.

Però, si bé a Catalunya s'ha obert un espai polític verd, és a dir que a Catalunya hi ha força persones disposades a donar suport electoral a l'ecologisme, l'actuació (i/o omissió) poc assenyada (i/o poc encertada) d'alguns i l'intrusionisme d'altres ha menat a l'actual dispersió del vot verd a casa nostra.

Perquè és ben palés que en aquells casos on no competeixen diverses llistes verdes s'arriba a resultats electorals força interessants. I molt més interessants són encara aquelles experiències on la llista electoral va recolzada per actuacions de resistència ecològica i de propostes de regeneració ecològica a nivell local o global.

Com reconduir el jove ecologisme polític-electoral català per assolir que tingui veu pròpia a les institucions polítiques nacionals, estatals i europees?

Les persones que ens apleguem a AV

som conscients que no es pot esperar una transformació ecològica de la societat des de les institucions polítiques heretades de quan les forces socials del neixent industrialisme crearen els estats-nació en la seva forma present, però també som conscients que les institucions i mentalitats causants dels desgavells ecològics i socials actuals són massa poderoses i estan massa arrelades per renunciar d'entrada a portar les tasques de denúncia i de resistència a dins mateix de les instancies polítiques de l'estat, alhora que les alternatives que, des d'allí es proposin, trenquen la barrera de la marginalitat que el sistema dominant imposa.

Essent conscients de tot això, continuem defensant la necessitat d'existència d'un ecologisme polític-electoral a Catalunya. Per tant, llencem les següents propostes:

a) transformar i/o convertir totes les organitzacions polítiques ecologistes que s'autoatorguen un àmbit català d'actuació, en organitzacions polítiques d'àmbit local, allà on estiguin realment arrelades, per la seva pràctica quotidiana,

b) subscriure un pacte confederal d'actuació estrictament electoral, amb un únic objectiu de servir de paraigua a l'hora de confeccionar llistes electorals de caire nacional, estatal i europeu,

c) les organitzacions locals signants del pacte s'haurien de comprometre a treballar per a elaborar un programa de regeneració ecològica del nostre país. Aquest programa hauria de ser acordat seguint els procediments consensuats de decisió.

2.- EL MOVIMENT ECOLOGISTA CATALÀ.

A més del problema polític-electoral que l'ecologisme català pateix, n'hi ha un altre, també força preocupant: la inexistència d'un moviment social basat en la visió ecologista del món i estructurat d'acord amb aquesta visió, fermament

arrelat en el si de la societat catalana.

El que sí existeix a casa nostra són les llavors que, convenientment regades i alimentades, poden arribar a confluïr en un moviment ecologista, capaç d'imaginar les vies de transició des de la societat tecno-industrialista actual fins a la societat ecològica que Catalunya necessita si vol sobreviure com a país diferenciat amb uns sistemes naturals dotats de bona salut ecològica. I no solament capaç d'imaginar els camins, sino també capaç d'implementar el canvi cultural i social necessari per començar les urgents tasques de regeneració ecològica del nostre país.

I aquestes llavors són les persones i entitats que intueixen amb més o menys profunditat que la crisi ecològica generada per la ideologia del progrés sense límits (fruit d'una visió del món basada en el domini sobre les persones, sobre les cultures i sobre els sistemes naturals), és la oportunitat que la humanitat té per abandonar qualsevol ànsia de domini i anar fent néixer una cultura planetària, basada en el respecte de la diversitat i en l'honorament de les diferències, a més de basada en compartir la vida, en aquest únic planeta blau, amb altres espècies vivents.

I aquest moviment ampli i divers hauria d'aixoplugar entitats amb diferents sensibilitats i actives en diferents àmbits sectorials i territorials. Així sota aquest paraigua s'hi trobarien tant entitats dedicades a l'estudi i defensa de la natura, com entitats defensores dels drets dels animals, entitats dedicades a una temàtica única i entitats de temàtiques globals, grups ecologistes locals, cooperatives de productes ecològics, centres d'informació i documentació ecologistes, nuclis actius en l'ecologisme polític-electoral, grups practicants de l'espiritualitat basada en la Terra, grups ecofeministes, ...

Aquest marc de confluència podria ser una trobada anual, on s'exposessin experiències de treball i es podessin fer propostes d'actuació (de lliure i voluntària acceptació). Se'n podrien dir *Regenerant Catalunya ecològica i socialment*.

(1) Baras, M., Workshop "Els Verds de l'Europa del Sud: els casos de Catalunya i d'Itàlia", Inst. de Ciències Polítiques i Socials, 21/11/91.

TROBADA VERDA PLANETÀRIA,

Rio de Janeiro, 30-31 de maig de 1992

A finals de maig passat es varen reunir a Rio de Janeiro la 1a Trobada Verda Planetària, convocada pel Grup Verd del Parlament Europeu i el Partit Verd del Brasil.

Hi varen participar una trentena de representacions d'organitzacions polítiques verdes d'arreu del planeta.

L'objectiu de la trobada va ser redactar una declaració de darrera hora, adreçada a les delegacions governamentals que s'aplegarien pocs dies després a la CNUMAD, en el sentit de fer una crida

als governants del món perquè assumissin les seves responsabilitats per a fer front al creixent estat de degradació ecològica i social del planeta.

El Document titulat **Final Statement of the First Earth Meeting of Greens in Rio de Janeiro** (en idioma anglès) així com el document elaborat pel Grup Verd del Parlament Europeu titulat **Agenda Verde: Principios y Proposiciones Políticas del Grupo Los Verdes en el parlamento Europeo sobre el Medio Ambiente y el desarrollo con ocasión**

de la CNUMAD (Green papers, num.6, en castellà) són a disposició de qui els desitgi al Centre de Documentació d'AV.

Alternativa Verda va ser present a la trobada i juntament amb el Partit Verd escocès, ambdues varen tenir veu pròpia i independent de les organitzacions verdes d'Espanya i d'Anglaterra.

A continuació es reproduïx la intervenció-presentació que els delegats d'AV realitzaren a la 1a Trobada Verda Planetària.

INTERVENCIÓ D'ALTERNATIVA VERDA

Volem agrair profundament a la Primera Trobada Verda Planetària el fet que hagin acceptat Alternativa Verda com a organització verda independent, representant Catalunya. És la primera vegada en la història dels verds que una delegació d'una nació sense estat es acceptada en pla d'igualtat amb les altres delegacions.

Abans de començar la nostra presentació els demanem el seu permís per emprar el nostre idioma en la realització de la presentació. I solament després d'haver realitzat la presentació emprant l'idioma català, farem la traducció a un dels idiomes oficials de la trobada.

Acceptant això, AV creu que estem donant suport a la diversitat cultural del nostre planeta.

Fa 500 anys quan els imperis europeus començaven la destrucció de les cultures i nacions indígenes, també iniciaven la destrucció de les petites cultures europees, com la catalana.

Avui Catalunya encara que està governada per un partit nacionalista (defensa la cultura catalana però és clarament industrialista) té els seus sistemes naturals i socials profundament desequilibrats per la dèria col·lectiva de viure d'esquena a la natura.

AV va néixer l'any 1983 per oposar resistència a les agressions i per imaginar i crear noves formes de viure més respectuoses amb la trama viva de la nostra terra.

AV no és una organització verda espanyola. AV és una organització política verda o millor dit, una organització

política bio-regional o eco-regional. Les activitats d'AV es desenvolupen a Catalunya, una nació històrica sense estat, situada al nord-oest de la conca mediterrània.

AV considera que **els verds no han de difondre la seva cultura** de la mateixa manera i amb els mateixos mitjans que ho ha fet la cultura industrialista, és a dir, **a través de l'estat-nació.**

Per això AV creu que **els verds no s'han d'organitzar** a partir dels estats-nació, sinó **a partir de la base de les bioregions o de les eco-regions**, ja que si els verds no estem d'acord amb l'industrialisme i el seu instrument més significatiu, l'estat-nació, les nostres organitzacions

no haurien de reproduir les fronteres dels estats-nació.

AV pensa que si les organitzacions verdes no es basen en un real confederalisme reproduiran les arcaïques i obsoletes formes de centralisme. Per això, AV pensa que tant els verds europeus com els verds planetaris s'haurien d'organitzar sobre una base confederal.

Un planeta verd només es pot basar en les bioregions, mai en els estats-nació, encara que aquests maldin per disfressar-se de verd.

AV proposa a tots els partits verds del planeta un discussió sobre aquesta important qüestió.

Moltes gràcies.

L'ALTERNATIU

Equinocci de tardor 1992

preu d'ajut 100 ptes.

CIMERA DE LA TERRA 1992
11 DE SETEMBRE

SUMARI

- 1 Presentació .....
- La Cimera de la Terra (La Conferència de les NNUU sobre medi ambient i desenvolupament) .....
- 3 Declaració de Rio de Janeiro de les ONG'S .....
- 6 Cap a la Independència Ecològica de Catalunya .....
- 8

- Conferència de Pobles Indígenes i Tribals dels Boscos Tropicals .....
- 10 El futur de l'ecologime a Catalunya: La visió d'Alternativa Verda .....
- 14 Trobada Verda Planetària (Intervenció d'Alternativa Verda) .....
- 15

SI US PLAU, ASSENYALEU	
AMB UNA X LA CAUSA DE	
LA DEVOLUCIÓ	
DESCONEGUT	
REFUSAT	
ABSENT	
ADREÇA INCORRECTA	
SE NANA SENSE	
DEIXAR ADREÇA	
ALTRES	

Sr. Carter

ALTERNATIVA VERDA - Moviment Ecologista de Catalunya
Centre de Documentació i de Dades

Adreça Postal (Postal Address):
08080 Barcelona, El Barcelonès, CATALUNYA

Visites (Visitors):
Passatge Madoz 6 2n 2a
08002 Barcelona, El Barcelonès, CATALUNYA

telefon:
93-4122124 / 34-3-4122124 (international)
93-4124710 / 34-3-4124710 (international)

telex:
GreenNet: ecosavcatalo@gn

e-mail:
* Alt Llobregat:
Sobreroca 9 2n
* Baix Llobregat:
Sant Joan 8 1r
* Barcelona:
Aparat de Correus 10017
* Nord-Est:
Aparat de Correus 10017
* Osona:
Carettera de Balenya, 16, 3r 1a
* Terres de Ponent:
Aparat de Correus 744
* Comarques Meridionals:
Ayda, Fung i Ferraler 10

Adreces Postals de les organitzacions locals: (Postal Addresses of local organisations)

08240 Manresa, El Bages
08840 Viladecans, El Baix Llobregat
08080 Barcelona, El Barcelonès
17130 L'Escal, L'Alt Empordà
08552 Taradell, Osona
25080 Lleida, El Segrià
43470 La Selva del Camp, El Baix Camp
11 977-844010
11 973-126120
11 93-8800604
11 972-772011
11 93-4122124
11 93-6374004
11 93-8726352